Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 543
van **BART DOCHY**
datum: 9 april 2020

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Uitrol rioleringsstelsel - Achterstand plattelandsgemeenten

In 2019 werd een bijkomend programma, genaamd het Optimalisatieprogramma 2020-2024, goedgekeurd. Als we tegen 2027 in onze Vlaamse waterlopen de 'goede toestand' willen behalen, dan zullen we een tandje moeten bijsteken. De belangrijkste en misschien ook wel grootste uitdaging zal er in bestaan om de reeds ter uitvoering opgedragen projecten in een versneld tempo op het terrein te realiseren.

Indien we de rioleringsgraad per gemeente bekijken tot en met 2018 merken we op dat landelijke en uitgestrekte gemeenten een achterstand kennen vergeleken met verstedelijkte gemeenten of steden.

Uit een kleine rondvraag bij plattelandsgemeenten blijkt dat de eigen inbreng vaak nog een belemmering is om projecten op te starten. Deze plattelandsgemeenten zijn vaak uitgestrekt zodat de eigen inbreng gecumuleerd zwaarder doorweegt in het ééngemaakte meerjarenplan dan bij een verstedelijkte gemeente of stad. Daardoor worden dergelijke zwaardere investeringsprojecten ondanks een subsidiëring van de Vlaamse overheid verder verschoven binnen het meerjarenplan.

Het Plattelandsfonds kent een kleine besparing in 2020-2025 en het Openruimtefonds verkrijgt pas zijn hoogtepunt naar het einde van de legislatuur. Deze maatregelen zullen dus niet voldoende zijn om het gescheiden stelsel in deze plattelandsgemeenten te versnellen. We houden hier dan nog geen rekening met mogelijke vertragende effecten na de coronacrisis.

De grootste stijging in de gemiddelde rioleringsgraad van Vlaanderen tussen 2020 en 2027 zou worden gerealiseerd door in te zetten op deze uitgestrekte plattelandsgemeenten.

1. Klopt het dat uitgestrekte plattelandsgemeenten een achterstand kennen ten opzichte van de gemiddelde rioleringsgraad in Vlaanderen?
2. Wat zijn volgens de diensten van de minister de belangrijkste redenen voor deze vertraging bij deze gemeenten?
3. Wordt er nagedacht over een toekomstig actieplan teneinde deze gemeenten verder te ondersteunen en het gescheiden rioleringsstelsel er versneld uit te voeren?
4. Zal omwille van het specifieke landelijke karakter in extra middelen worden voorzien?

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD
op vraag nr. 543 van 9 april 2020
van **BART DOCHY**

---

1. Het klopt dat de rioleringsgraden globaal gezien in landelijke gemeenten lager zijn dan het Vlaamse gemiddelde. De uitvoeringsgraden, zie bijlage, geven echter een genuanceerder beeld. Het is namelijk zo dat, verhoudingsgewijs, omwille van verspreide bebouwing en kostenefficiëntie, het aandeel van IBA's (individuele behandeling van afvalwater) in de zuivering van afvalwater in landelijke gemeenten eveneens groter is. De uitvoeringsgraad geeft de mate van uitvoering weer t.o.v. het maximaal aantal aan te sluiten inwoners via riolering. Daar kennen de grote steden, sterk verstedelijkte gemeenten (rond Antwerpen, Denderbekken en rand rond Brussel), kustgemeenten en gemeenten in het Maasbekken de grootste uitvoeringsgraad.

2. Een aantal van deze gemeenten draagt een historische achterstand uit het verleden mee. Daarnaast was in sommige gemeenten de ambitie nogal hoog om heel veel via drukriolering te gaan aansluiten, wat in Vlaanderen nog geen grote ingang heeft gevonden. Via de lopende herziening van de zoneringsplannen is hier ook wel nog in bijgestuurd in de richting van de uitbouw van IBA's.

   Naast financiële redenen kunnen (maatschappelijk/politiek) draagvlak, technische redenen, grondverwerving (vooral voor zuiveringsinstallaties), vergunningsproblematiek en de afstemming die gepaard gaat met werken gecombineerd met andere instanties een reden van vertraging zijn, maar dat geldt uiteraard niet enkel voor plattelandsgemeenten.

3. Hier wordt inderdaad hard aan gewerkt. De basisdoelstelling is hierin het halen van de Kaderrichtlijn Water. Het halen van de doelstellingen die deze stelt, hangt niet enkel af van de investeringen in rioleringen. Naast de druk gegenereerd door de huishoudens is er ook nog druk van industrie en landbouw, waarbij het aandeel van die laatste doelgroep groot kan zijn in plattelands-gemeenten.

   Maar er is qua uitbouw van saneringsinfrastructuur zeker nog werk aan de winkel.

   Met het oog op een gebiedsgerichte aanpak van het reduceren van het aandeel van de huishoudens in de totale druk worden reductiedoelen vooropgesteld en verder geconcretiseerd in acties opgenomen in het maatregelenprogramma in de in voorbereiding zijnde 3e generatie stroomgebiedbeheerplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen.

   Door deze gebiedsgerichte aanpak zullen de beschikbare middelen veel effectiever kunnen ingezet worden.

   De voorbereiding van de opmaak van de 3e generatie stoomgebiedbeheerplannen en de daarin geïntegreerde herziening van de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen (en zoneringsplannen) zijn momenteel lopende. De acties en prioriteiten worden daarin vastgelegd.

   Het inzetten op het versneld uitvoeren van het lopend beleid waarvoor reeds middelen voorzien zijn, het optimaliseren van de werking van bestaande zuiveringsinfrastructuur en het gebiedsgericht verder uitbouwen zijn hierbij cruciale factoren.

4. Het beschikbaar stellen van middelen dient in eerste instantie bekeken te worden in relatie tot de uitdagingen (kost en doelafstand) om de reductiedoelen voor de huishoudens te realiseren in de in opmaak zijnde stroomgebiedbeheerplannen en in functie van de gebiedgerichte prioritering om tot de goede toestand te komen en het bijhorend aandeel in de druk. Dit wordt ook verder uitgewerkt i.h.k.v. de financiering van het waterbeleid.

BIJLAGE

Overzicht uitvoeringsgraden